

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy 372.22

Hely

Idő

"1928"

Személy

Helyszi 372.2 "1928"

Szerző:

Cím: A főváros iskolái

Forrás:

Pesti Hírlap

Bp

1928. 10. 18.

(Köt v füz.) (Oldal)

omda 1926 — 8891

A főváros iskolái

A székesfővárosi iskolákról tegnap súlyos kritikát mondtak a pénzügyi bizottságban. Az iskolaépítő kölesön ellen szólott a támadás és sokallták a tanügyi költségeket.

Budapestnek ma vannak olyan vidékei, amelyek területe felér egy nagyobbfajta vidéki város területével s ilyen óriási területeken egyetlen elemi iskola sincs. Nyáron a rekkenő hőségben, télen a nagy hidegben hat-tíz éves kicsinyek gyalog mennek az iskolába s gyalog mennek haza, két-három kilométer távolságot járva be. Számos fővárosi iskola van, amelyben úgynevezett váltakozó oktatás van, ami annyit jelent, hogy a kisgyermek háromszor délelőtt, háromszor délután mennek iskolába, szüleiknek a mindennapi munka, az étkezési rend beosztásával nagy gondokat okozva. Ahol több iskolába járó gyermek van, elképzelhető, mit jelent a szülőknek a délelőtti és délutáni hajsza. Az egyik gyermek hazajön, a másik megy, egyiknek ebben, másiknak abban az órában kell ebédet adni s téli viharos esteiken háromszor egy héten, sokszor úttalan úton, hat órákor ér haza a hat éves kisgyermek. De nézzünk szét magunkban az osztályokban. Olyan kevés elemi iskola van, hogy akárhány iskolában ötven-hatvan gyermek van egy osztályban. Csoda-e, ha akkor a tanítók nem tudnak minden gyermekből esodagyermeket varázsolni s az oktatás nem lehet olyan alapos, mintha minden gyermekkel naponta tud a tanító foglalkozni. Zsúfolt osztályokban nem lehet eredményes semmiféle iskolában a tanítás.

De egészségügyi szempontból is nagy veszedelmet jelent ez a zsúfoltság. Ahol például váltakozó oktatás van, ott az egyik osztály délben elhagyja a tantermet s félket-tőkor az alaposan ki nem szellőztetett terem-ben másik osztály gyermekei gyülekeznek. Ma a főváros elemi iskolái valóságosan csőd-ben vannak, de nem azért, mintha a tanító-testület szellemi ereje fogyatkozott volna meg, hiszen a tanítók és tanítónők a régi buzga-ommal és lelkesedéssel teljesítik nehéz feladatukat, hanem azért, mert nincs elég iskola. S a szülők százezrei aggódva szemlélik, hogy miközben a főváros palotákat vásárol s egy évben háromszor kövez ki és rendszerint rosszul egy útvonalat, miközben terméketlen célokra mérhetetlen pénzek mennek el, tíz év óta egyetlen iskola sem épült. Künn az országban a lelkes és hallatlan tevékenységű kultuszminiszter a falvak százaiba, sőt ezreibe varázsol iskolákat s a népműveléssel az oktatásügy reneszánszát indította meg. S ezenközben az egyetlen magyar világváros mindenre áldoz, csak iskolaépítésre nem. A jobb sorsra érdemes tanítószemélyzet kétségbeesve várja a reggel nyolc órát s a délutáni félkettőt, amikor bezúdul az osztályokba az abnormis tömeg, egy iskolába anynyi, amennyi a pedagógia helyes elvei szerint két-három iskolát is megtöltene. S miközben szigorú szabályok keletkeznek a villamosok zsúfoltsága ellen, nincs egyetlen rendelkezés sem az iskolák veszedelmes, szellemet és egészséget egyaránt ölő agyontelítése ellen. Éppen három éve foglalkozik a főváros a tanügyi osztálynak azzal a javaslatával, hogy négy kisebbserű elemi iskolát épít-

tet. Három év óta egyetlenegy sem épített meg ebből a négyből a főváros, holott legalább harminc nagy iskola kellene. De palotákat vesz és ad el a város. A tanügy mostohagyermeké lett a milliós városnak s ezrével járnak tízéves gyermekek, akik alig tudnak valamit, egyszerűen abból az okból, mert annyian vannak egy osztályban, hogy egy héten egyszer kerül reájuk a sor.

Megdöbentető állapotok ezek, amelyeket az államhatalom sem nézhet tétlenül. Nem lehet az autonómia neántsvirágává tenni a közoktatást, amely nemzeti, egyetemes érdek, amelynek ma ezerszeresen jobbnak kell lennie, mint valaha. Egy hamis autonómia, amely céljait nem ismeri föl, nem kerülheti ki az állami ellenőrzést. Ha már az egyetemi város Szegedre került a városközi pártok rövidlátása folytán, a szegény nem folytatódhat az elemi iskolai városi kultúrpo-

litikánál s Budapest nem sülyedhet le a régi tanyák színvonalára, ahol a magyarság falusi virága gondozatlanul, analfabétának nőtt föl.

Budapest nem fejlődhet vissza a régi fa-

lává, ahol a gyermekek viszik a fát az iskolába, ahol hat osztály tanul egyetlen tanteremben. El kell érnie legalább azt a színvonalat, — ahol Klebelsberg modern magyar faluja áll.